

OBČINSKA UPRAVA

Poučni stanovski list županom, občinskim tajnikom, občinskim svetovalcem in drugim javnim organom.

Izhaja vsakega 5. in 20. dne meseca, ter stane celoletno 8 kron, polletno pa 4 kron.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladimir Ravnihar.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani.

Cena oglasa je za dvostopno petinno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Žganjetoči in občine.

V seji občinskega odbora Dekanskega z dne 29. novembra 1904 pod točko V. 2. dnevnega reda sklepalo se je o prošnji nekega občana za podelitev krčmarske koncesije.

Prošnja, ki jo je prositelju sestavil ugleden političen uradnik, je bila nekoliko dvoumna; prosilo se je namreč za prenos koncesije od očeta na sina, ko vendar to po zakonu ni mogoče.

V prošnji je bilo izrecno navedeno, da se je oče z istodobno vlogo odpovedal izvrševanju krčmarske obrti in da vsled tega prosi sin, da bi smel isto nadalje izvrševati. Prosi torej, naj se mu podeli koncesijo v smislu § 16. obrt. reda s pravicami, naštetimi v točkah a, b, c, d, f in g.

Omenjeni c. kr. uradnik je poleg tega na občinskem uradu osebno priporočal in pospeševal rešitev te prošnje, naglašaje občinskemu tajniku, (ki je bil še le malo časa v občini ter ni mogel vedeti, kakšne pravice uživajo posamezni krčmarji) — da se gre tu edino le za navaden prenos pravic od očeta na sina.

Isti c. kr. uradnik je končno v zasebnem pismu g. županu priporočal „točno rešitev obrtne prošnje glede prepisa krčmarske obrti očeta na sina“, češ, „da se v tem slučaju ne gre za novo krčmo, temveč le za osebo, ki bode odslej zanaprej isto izvrševala“.

Zaupaje v točnost tako jasnih podatkov od take strani se niti obč. blagajnik, niti g. župan nista spuščala v natančnejšo preiskavo vseh v § 16. obrt. reda naštetih točk, in občinski odbor je na poročilo predsedništva, da želi sin dobiti le one pravice, ki jih je užival oče, soglasno sklenil, da se priporoča c. kr. okrajnemu glavarstvu kot obrtni oblasti, da prosilcu izda zaproseno koncesijo.

Vsled tega je obrtna oblast izdala dotično koncesijo za krčmarsko obrt s pravicami, obseženimi v točkah a, b, c, d, f in g § 16. obrt. reda ter listino, ne da bi se kakorsibodi o rešitvi obvestilo občino, brevi manu izročila prosilcu.

Kmalu se je pokazalo, da je „fides bureaucatica — nulla fides“. Prednik našega prosilca namreč ni bil užival pravice ad d § 16. obrt. reda, t. j. ni imel pravice prodajati žganja na drobno.

Omenja se, da je v naši občini, in zlasti v vasi S. A., za katero se tukaj gre, že itak preveč žganjetočev; enega loči od novega le mejni zid.

Sosed seveda ni bil vesel konkurenta; napravil je utok, pa je stvar izgubil v obeh instancijah, ker ima v takem slučaju po zakonu le občina pravico do rekurza.

Tudi občina se je pritožila, a i njej ni pomagalo nič! Preko točke, da županstvo ni bilo obveščeno o kakovosti koncesije, podeljene vprašavnemu prosilcu, šla je c. kr. obrtna oblast na dnevni red z odlokom z dne 30. maja 1905 št. 4212/05, v katerem pravi doslovno:

„Kdoče (?) glavarstvo je izdalo koncesijo I. D. ml. naravnost v roke proti potrdilu z nalogom, da županstvu v Dekanih jo pokaže. — Nai naroči toraj županstvo istemu, pokazati dotično koncesijo za krčmarski obrta z dne 29. decembra 1904, števil. 1779.“ —

Pozvalo se je g. I. D., da prinese koncesijo na županstvo, a isti si je menda mislil: če sem smel prezirati nalog c. kr. okr. glavarstva, pa bi ubogal občino? *Beatus possidens* nemoteno izvršuje točenje žganja.

In merito pa je stališče c. kr. obrtne oblasti razvidno iz sledečega citata iz gori navedenega odloka:

„Reševaje tamošnje poročilo od 9. marca 1905, števil. 542 naznanjam županstvu, da pisoče glavarstvo ni dolžno poslati županstvu prepis koncesije, ki se je

dala gospodu I. D. ml. v S. A., tičoče se krčmarske in žganjetočke obrti.

Tudi odločba ministerstva notranjih stvari v sporazumu z ministrstvom za trgovino z dne 6. januarija 1885, številka 15,644,04 N. S. 1326, na katero županstvo je mislilo se sklicevati, zahteva, da se naznanja dotično županstvo izrije kom le v slučajih, v katerih prosto je županstvu priložiti utok, kakor v slučaju če obrtna oblast izda nektero koncesijo, akoravno je županstvo sklenilo nasprotno, (odločba ministerstva notranjih stvari z dne 18. avgusta 1902, številka 33.744 [N. S. 4845]).

Ker občinski odbor v Dekanah je pa svoječasno sklenil priporočati molbi I. D. ml. za podeljenje obrta z pravicami litt. a, b, c, d, f in g § 16 obrtnega reda, županstvo ne bi dovoljeno, se pritožiti.“

*

Stvar je načelno važna. Vsled čudnega postopanja z ene, in prevelike zaupljivosti z druge strani, priporočalo se je nekaj, česar občinski odbor nikdar ni sklenil in bi nikoli ne bil, če bi se mu pojasnilo, da se gre za ustanovitev novega žganjetoča. Ne godi se krivica le starejšim obrtnikom, ki so dobili konkurenco; ne samo, da trpi škodo domače vino, — kvar je za javno zdravje in, ne v zadnji vrsti, — za javno moralo.

Ali ni nobenega leka?

Op. ur. Iz dejanskega stanja ni razvidno, je li občina prehodila vso inštančno pot do ministerstva. To bi bilo vsekakor svetovati, če bi ne bilo že zamujeno, kajti po danem položaju je jasno, da občina ni imela namena privoliti, da se podeli koncesija tudi glede točke d § 16, temveč se je to zgodilo proti njeni volji, ter je bilo privoljenje takorekoč iz v a b l j e n o. Zmota ne sme škodovati nikomur, to je pravno načelo. V tem oziru je razsodilo glavarstvo pravnopomotno, kajti resnično voljo občine je smatrati kakor ugovor po § 18, potemtakem pristojna občini utok ali rekurz. Seveda, vsako razsodbo je mogoče utemeljiti, posebno ako se da ves greh zvaliti na preveliko zaupljivost na strani obč. tajnika in predsedstva obč. odbora, češ, saj ste imeli pred seboj prošnjo prosilčevu, ki je v njej navedena točka d § 16. Edini pripomoček ima še občina v določbi § 138 obrt. reda.

Občine in gasilna društva.

Občine so postavno zvezane z gasilnimi društvi in morajo biti naravne zaščitnice istih. Žalibog je to še prerodka resnica; vendar tam, kjer so gasilna društva pokazala že svojo uspešno delavnost, so občine izprevidеле, da ga nimajo koristnejšega društva, kakor je to, ki brezplačno deluje v občini in okolici pri nesreči požara. Se pač dobe tudi še ljudje, da celo občinski odborniki, ki so tudi pri vsej koristi društva vedno temu nasprotni vsled svoje trme, ki vidijo pri društvu

le senčno, a nikdar solnčne strani. Najbolje gasilno orodje ostane mrtvo, ako se niso združili ljudje isto pravilno uporabljati; ali kdo napravi to zastoj? Samo disciplinirani gasilci! Tem izročiti v občini se nahajajoče gasilno orodje, je le čin modrosti.

Orodje pa mora biti spravljeno v lahko dostopnih zidanih gasilnih shrambah, katere morajo biti, kakor orodje, tudi zavarovane in zavarovalnino ima plačati občina. Saj po pravilih je vse last občine in ostane njej, tudi če več društva ni, čeravno je večino orodja tudi društvo z podporami samo nabavilo.

Vsaka občina mora imeti gasilno orodje, če ima gasilno društvo ali ne, zato je z ustanovitvijo istega le malo stroškov spojenih. Brez stroškov pa ne gre nobena stvar v tek, in stroški se bogato obrestujejo.

Večja še kot denarna pomoč občine, je pa nje moralna, katera je neprecenljiva in obstoji v tem, da občinski odbori pospešujejo veselje do gasilstva in z dobrim zgledom to tudi kažejo in nasprotnike mirno in dostojno zavračajo. Župani naj se udeležujejo občnih zborov domačih gasilskih društev, naj večkrat prisostvujejo vajam istih in naj prevzamejo tudi člane gasilnih društev h komisijemskim ogledom, tam kjer se za varnost ognja tiče.

Razmeroma majhne denarne podpore od strani občine omogočujejo, da se gasilsko orodje vzdrži v pravilnem stanju in isto polagoma spopolnjuje.

Z prisajo raznih denarnih kazni, osobito takih, ki so izrečene radi malomarnosti o varstvu ognja, ne obteže občinske blagajnice, ako se take kazni obrnejo v prid gasilstvu.

Občinski odborniki, ako niso sami gasilci, naj bodo vsaj podporni člani društva, in naj tudi pridobivajo pri svojih prijateljih in znancih podpornikov.

Občina torej lahko jako veliko stori v prid gasilstva, zglede ene občine posnemajo druge in gasilstvo se bode razcvitalo in ne nazadovalo.

Delavsko zavarovanje in občine.

(Nadaljevanje.)

Pokazali smo, kdo je zavarovanju proti boleznim podvržen in kdo je tega zavarovanja oproščen. Sedaj pa preidemo k organizaciji delavskega zavarovanja proti boleznim.

Zavarovanje delavcev protiv nezgodam uvedlo se je z zakonom iz l. 1887 popolnoma na novo; zakonodajalec ni imel tu nikakih že obstoječih naprav, na koje bi se bil mogel pri uvedbi tega zavarovanja opirati. Treba je bilo tedaj to zavarovanje popolnoma na novo organizovati, treba je bilo ustvariti popolnoma nove zavarovalnice proti nezgodam.

Pri zavarovanju proti boleznim je bilo to drugače. Nismo sicer pred zakonom iz l. 1888 poznali še obveznega zavarovanja proti boleznim, ki se je uvedlo marveč še-le s tem zakonom, vendar pa so obstajale že tudi poprej različne blagajne, pri kojih se je bilo

mogoče zavarovati proti boleznim, in ki so prav dobro izpolnjevale svojo nalogo. Pri uvedbi obveznega zavarovanja proti boleznim tedaj ni bilo vzroka odstraniti vse te že obstoječe blagajne in osnovati same nove jednotno organizovane blagajne jedne same vrste. Zakonodajalec se je marveč pri uvedbi obveznega zavarovanja popolnoma opravičeno oprl na že obstoječe blagajne, in treba je bilo le vse te blagajne podvreči državnemu nadzorstvu in izdati na vse blagajne gotove jednotne predpise, tako zlasti določiti minimalno podporo, ki jo imajo dajati vse blagajne svojim zavarovancem za slučaj bolezni.

Tako je prišlo, da zavarovanje proti boleznim ne sloni na jedni sami vrsti zavarovalnic, ki bi bile vse, jednotno in jednako organizovane, marveč da obstoji kar šest vrst zavarovalnic, oziroma bolniških blagajn, pri katerih vseh je po zakonu dopustno obvezno zavarovanje proti boleznim. Zavarovanja dolžna oseba tedaj ni prisiljena, da bi morala biti zavarovana ravno pri jedni gotovi blagajni, temveč zadostuje, da je zavarovana sploh pri jedni izmed teh šestih kategorij bolniških blagajn. Te so pa sledeče: 1. okrajne bolniške blagajne, 2. obratne bolniške blagajne, 3. stavbne bolniške blagajne, 4. združne bolniške blagajne, 5. takozvane bratske skladnice in 6. društvene bolniške blagajne ali takozvana bolniška podporna društva.

Oglejmo si sedaj te posamezne vrste bolniških blagajn.

1. Okrajne bolniške blagajne. Teh preje ni bilo, uvedel jih je naš zakon na novo, ter slone na principu vzajemnosti. Praviloma mora imeti vsak sodni okraj svojo okrajno bolniško blagajno, ki naj ima svoj sedež v tistem kraju, kjer je okrajno sodišče. Deželna vlada pa zamore odrediti, da se ustanovi tudi za več sodnih okrajev jedna sama ali celo v jednem samem okraju več tacih okrajnih blagajn. Vsaka blagajna ima svoje plačane uradnike, ki oskrbujejo njene posle.

Člani okrajne bolniške blagajne so vsi tisti v njenem okrožju uposljeni zavarovanja dolžni delavci, ki niso proti bolezni zavarovani že pri kateri drugi vrsti bolniških blagajn. Člani okrajne bolniške blagajne postanejo te osebe samoobsebi takoj s tistim dnem, ko so vstopile v dotično službo. Izstopiti pa morejo iz okrajne bolniške blagajne, dokler traja njih zavarovanja dolžen posel ali služba v okrožju te blagajne, le tedaj, če dokažejo, da so zavarovani proti boleznim pri kaki drugi vrsti bolniških blagajn.

Če pa član blagajne izstopi iz svoje zavarovanja dolžne službe in ne gre več v službo, vsled katere bi bil zopet zavarovanju podvržen, ostane vendar še nadalje član blagajne, dokler živi v Avstriji in plačuje štatutarne blagajniške prispevke. Če pa skozi štiri zaporedne tedne teh prispevkov ne plača, preneha biti član blagajne.

Okrajni bolniški blagajni pa zamorejo pristopiti tudi osebe, ki niso zavarovanja dolžne, če še niso prekoračile 35. leta. Take osebe postanejo člani blagajne s tistim dnem, ko prijavijo svoj pristop. Seveda smejo

take osebe zopet izstopiti iz blagajne, kadar hočejo. Če skozi štiri zaporedne tedne ne plačajo blagajniških prispevkov, preneha njih članstvo samoobsebi. Ti prostovoljni člani morajo pri sprejemu v blagajno plačati pristojbino, česar zavarovanja obveznim ni treba.

Za vsako novoustanovljeno bolniško blagajno sestaviti mora okrajna politična oblast, v koje okrožju se blagajna ustanavlja, poseben štatut, katerega mora potrditi deželna vlada. Ta štatut mora obsegati zlasti določilo o kakovosti in obsegu bolniških podpor, o visokosti blagajničnih prispevkov, o tvorjenju rezervnega zaklada, o sestavi načelstva in nadzorstva, o sklicanju občnega zbora, o sestavi razsodišča, o naznanjenju in odjavljenju slučajev bolezni in o sestavi letnih računov.

Načelstvo blagajne voli se na občnem zboru izmed članov blagajne. Občni zbor pa tvorijo vsi samopravni blagajnični člani. Če pa ima blagajna več kot 300 članov, tvorijo občni zbor le odposlanci članov, kojih število in način volitve mora biti določen v štatutu. Delodajalci, katerih uslužbenci so zavarovanja dolžni, morajo imeti v načelstvu, nadzorstvu in na občnem zboru primerno zastopstvo, nikakor pa ne več kot jedno tretjino glasov.

Državno nadzorstvo nad temi blagajnami izvršuje politične okrajne oblasti, ki morajo paziti na to, da načelstvo blagajne strogo izvršuje vse postavne in štatutarične predpise. Tem zavarovalnim oblastim morajo blagajne predlagati tudi vsakoletne računске zaključke.

Kakor smo že zgoraj omenili, postanejo zavarovanja dolžne osebe člani bolniške blagajne takoj s tistim dnem, ko so vstopile v dotično službo. Takoj s tem dnem začne za nje že pravica do bolniških podpor. Osebe pa, ki niso zavarovanja dolžne in pristopijo prostovoljno k bolniški blagajni, postanejo člani z dnem prijave. Pravica do bolniške podpore pa za te ne začne takoj s tem dnevom, marveč še le po preteku gotove dobe po tem dnevom. To mora biti določeno v štatutu in mora obsezati najmanj štiri in največ osem tednov. Za obolenje ali bolezen, ki je nastopila že ob času pristopa k blagajni, pa take osebe nimajo pravice zahtevati nikake podpore.

(Dalje prih.)

Razne vesti.

O sklepčnosti seje občinskega odbora. V tej zadevi je na pritožbo okrajno glavarstvo v L. izdalo sledečo razsodbo: „Seja mestnega odbora i se je vršila dne 28. vinotoka 1905 ob navzočnosti 14 članov občinskega odbora, od katerih je bilo 11 izvoljenih odbornikov in 3 virilisti. Občinski odbor i šteje 24 članov in sicer 18 izvoljenih odbornikov in 6 virilistov. Virilisti so oni občinci, katerim gre po § 17 občinskega reda pravica v občinski odbor stopiti, ne da bi bili v ta odbor voljeni. Ti imajo ravno iste pravice, kakor izvoljeni odborniki, ker ni nikjer rečeno, da bi bilo drugače. — Po § 42 obč. reda odbor ne more ničesar skleniti, ako vsaj dveh tretjin odbornikov ni zbranih. Ker je bilo dne 28. vinotoka 1905 zbranih le 14 odbornikov in celi odbor šteje 24 odbornikov,

občinski odbortudi ni bil sklepčen. Zaradi tega se vidi c. kr. okrajnemu glavarstvu na pritožbo na podlagi § 95 obč. reda izreči, da se je seja obč. odbora i dne 28. vinotoka vršila nezakonito, da so sklenjeni sklepi neveljavni in da se isti tudi ne smejo izvršiti. — Proti temu odloku gre pritožba na c. kr. deželno vlado v Ljubljani. Taka pritožba bi se morala tekom 14 dni računši od dneva vročitve tega odloka pri tem c. kr. okr. glavarstvu vložiti.“ Po tem odloku je toraj treba računati dvetretjinsko navzočnost odbornikov iz skupnega števila izvoljenih odbornikov in virilnih opravičencev.

Ljubljanski grad. Kakor znano, je ljubljanska občina kupila lansko leto grad nad mestom od državnega erarja. Ljubljanski župan je sedaj ljubljanskemu mestnemu svetu predložil poročilo, kaj naj bi se zgodilo z gradom. V prvi vrsti naj se izpelje električna žična železnica, ki bi veljala kakih 200.000 kron. Na gradu naj se potem ustanovi ljubljanski mestni muzej, slovenski narodopisni in obrtni muzej. Dalje naj se položi temelj umetniški slikarski galeriji v zvezi z galerijo slavnih in zaslužnih slovenskih mož, naj se ustanovi mestna knjižnica in preskrbe prostori za mestni arhiv. Nadalje naj bi se napravili umetniški ateljeji za slovenske umetnike, v stolpu pa naj bi se ev. ustanovila zvezdarna.— To je vsekakor velika in lepa osnova ljubljanskega župana, ki zahteva premnogo žrtev, a bode v čast svemu slovenskemu narodu, kadar se izpelje.

Razširjenje šole v Škocjanu pri Turjaku. Občini Turjak in Lipljenje na Dolenjskem sta sklenili, da se enorazrednica v Škocjanu razširi v dvorazrednico.

Novo dvorazrednico zgrade v Žabnici na Gorenjskem. Zgradba je proračunjena na 32.951'60 K.

V pridobninsko deželno komisijo za Kranjsko je imenoval finančni minister finančnega svetnika Ferdinanda Aviana in trgovca s pohištvom Frana Doberleta v Ljubljani za člana in finančnega tajnika Henrika Kittaga in stavbnega podjetnika Filipa Zupančiča v Ljubljani za namestnika, vse za poslovno dobo do konca leta 1909.

Priklopljenje Kandije k Novemu mestu. Že dolgo vrsto let je na dnevnem redu vprašanje, kdaj in kako bi se priklopila Kandija k Novemu mestu. Oba kraja deli samo reka Krka, a življenski pogoji so na obeh straneh isti, tudi se množe nove stavbe na veliko lepši in pripravnejši legi v Kandiji. — Dne 24. svečana t. l. se je zbralo 58 kandidijskih posestnikov, da se izrazijo glede združenja z Novim mestom. A večina se je odločila proti združenju. S tem seveda ni to vprašanje spravljeno s sveta, ker Kandiji se obeta lepa prihodnjost le, ako tvori z mestom eno občino. Prej ali slej se bode Kandija priklopila novomeški občini in le žal, da se to ni že zgodilo. Gotovo bi se bilo na lepih tleh v Kandiji že dvignilo to ali ono javno poslopje, in mesto bi se bilo na tej strani tudi izdatno razširilo. Novo gimnazijsko poslopje bi se gotovo postavilo v Kandijo, ker v mestu samem ni zanj primerne prostora.

Okrožni zdravstveni zastop v Vipavi se je sledeče konstituiral: Karel Mayer, posestnik graščine v Vipavi, predsednik; župan Anton Horvatin v Vipavi, podpredsednik in blagajnik; Alojzij Ferjančič, župan na Slapu, Ivan Premru, obč. svetovalec v St. Vidu, Andrej Rovani, obč. svetovalec na Colu, Matija Suša, posestnik v Polju in Ivan Šapla, hoteljé v Šturiji, odborniki.

»Pasja steklina« je naslov knjižici, ki sta jo spisala P. Miklavčič in dr. J. Demšar. Knjiga podaja lahko umljiv in natančen opis bistva pasje stekline in pove, kako se te hude bolezni obvaruje in isto zatira. Knjižico je založil ljubljanski magistrat in se dobiva pri mestni blagajnici v Ljubljani po 40 vin. za izvod. Gotovo bo tudi županstvom na deželi dobro došla.

Darilo. Okrajni glavar baron Rechbach v Novem Mestu, častni občan občine Žužemperk, je podaril tej občini za uboge znatno svoto 200 K.

† **Okrajni glavar Josip Orešek.** Dne 26. svečana letos se je našlo v Savi pri Brežicah truplo pokojnega glavarja Oreškega, ki je bil pred dvema tednoma nenadoma zginil. Tragična smrt vrlo priljubljene glavarja še ni pojasnjena: ali je v hipu duševne omračenosti sam šel v smrt, ali je postal žrtev zlobne roke. Pokojni je bil več let krajni komisar za agrarne operacije, na to je nekaj časa vodil okrajno glavarstvo v Črnomlju, odkoder je bil kot okrajni glavar premeščen v Krško. Kot uradnik je bil vesten in strogo pravičen vsakemu, njegovi predstojniki in tovariši so ga čislali, ljudstvo pa ga je spoštovalo in mu neomejeno zaupalo. V spominu si ga ohrani vsakdo, kdor je ž njim občeval bodisi uradno, bodisi v zasebnem življenju.

Shod županov in svetovalcev slovenjegraškega okraja se je vršil dne 4. marca 1906 v Slov. Gradcu.

Število vojaških novincev za vojsko in vojno mornarico je za leto 1906 določeno na 103.100, od katerega spada v smislu določil 1. in 2. odstavka § 14 vojnega zakona na v državnem zboru zastopane kronovine in dežele 59.024, za deželno brambo pa 14.500 novincev.

Vojaška taksa. V državnem zboru pripravljajo izpremembo postave o vojaški taksi. Zadnji trije razredi se bodo opustili, tako da tisti, kdor nima 1200 K letnih dohodkov ne bode nič plačeval. Pri dohodkih 1200 K se bo plačevalo letnih 6 K, in potem bo 33 razredov do 100.000 K dohodkov, pri katerih plača 2865 K takse. Naprej se plača od vsakih 8000 K 300 K več takse.

Novi volilni red. Najvažnejše za župane: Aktivno volilno pravico ima vsak, ki je že dopolnil 24. leto, ki je avstrijski državljan, ni izključen od volilne pravice in prebiva nepretrgoma leto v kaki občini. Za poslanca se sme voliti vsak moški, ki je že tri leta avstrijski državljan, je prekoračil 30 leto in ni izključen od volilne pravice. Volišče je vsaka občina, ki ima najmanj 500 prebivalcev. Vsak volilec ima samo en glas in se ne sme siliti, da bi izvršil svojo volilno pravico. Vsak volilec sme le osebno voliti. Volilne imenike sestavljajo županstva in morajo biti razpoloženi 14 dni vsakomur na ogled. Volilne komisije bodo sestavljene kakor doslej. Razpisane splošne volitve se morajo nanniti po časopisih in lepakih v vseh občinah in voliščih.

Živnostenska banka. V seji upravnega sveta Živnostenske banke dne 1. marcija so predložili in odobrili bilanco za l. 1905. Ta izkazuje odštevši režijne troške, davke itd. K 1.654.065'11 čistega dobička. Pravilna dotacija rezervnega fonda znaša K 90.614'36. Upravni svet je sklenil, da predlaga na občnem zboru dne 18. marcija, da se čistega dobička izplača 6 odstotna dividenda, t. j. K 12'— za delnico, kakor v prejšnjem letu.

Pravica do obveznega sprejema v domovinsko zvezo po zakonu z dne 5. grudna 1896, drž. zak. št. 222.

Sestavil dr. S.

(Konec).

VI.

Pravna sredstva pri postopanju v domovinskih zadevah.

Že v prvem odstavku te razprave smo zvedeli, da odloča v enem slučaju politična oblast o prošnjah za obvezen sprejem v domovinsko zvezo. — In sicer v tem slučaju, če obč. odbor prošnje za obvezen sprejem ne reši tekom šestih mesecev, odkar je bila vložena. — V tem slučaju razsoja politična oblast kot prva inštanca.

V slučaju, da občinski odbor ne bi pravočasno rešil prošnje za obvezen sprejem, se prošnjik — bodisi to opravičenec sam ali pa dosedanja domovinska občina opravičenca — lahko obrne do pristojnega c. kr. okrajnega glavarstva z objavo, da obč. zastop njegove prošnje še sedaj ni rešil. Vsled te objave bode potem okrajno glavarstvo kot prva inštanca razsodilo o uveljavljeni zahtevi za sprejem v domovinsko zvezo.

Proti neopravičenemu zavlačevanju rešitve imamo toraj kot pravno sredstvo na razpolago: objavo na politično oblast.

Politične oblasti pa so tudi poklicane razsojati kot prizivne inštanice.

Ako namreč občinski zastop ne bi ugodil zahtevi po obveznem sprejemu v domovinsko zvezo, odnosno bolje rečeno: ako ne bi priznal opravičencu pravice do obveznega sprejema v domovinsko zvezo, potem si poiščejo vsi vdeleženci (opravičenec sam, njegovi nasledniki v domovinski pravici, domovinska občina opravičenca) odpomoč pri politični oblasti.

Pravno sredstvo nam je v tem slučaju pritožba na politično oblast. To pritožbo lahko vložijo vsi oni faktorji, ki so v zadevi pridobitve domovinstva zainteresirani, to je: opravičenec sam, njegovi nasledniki v domovinski pravici, dosedanja domovinska občina opravičenca.

Vprašanje je sedaj, pri kateri politični oblasti moramo vložiti pritožbe proti odloku občinskega zastopa in v katerem roku moramo to storiti, da je pritožba še pravočasno vložena.

Pritožbo moramo vložiti na ono politično oblast, kateri je občina, ki je našo zahtevo odbila, neposredno podrejena.

Ta politična oblast je: c. kr. okrajno glavarstvo, pri občinah pa, ki imajo svoj lastni statut, pa c. kr. deželna vlada, odnosno c. kr. namestništvo.

Glede roka, v katerem moramo vložiti pritožbo proti odloku obč. zastopa na politično oblast, pa domovinski zakon iz leta 1896. ne določa ničesar. Iz tega lahko sklepamo, da zakonodajalec te pritožbe ni hotel

vezati na gotov rok in da se te pritožbe ne sme nikdar kot prepozno vložene zavrniti.

Pritožba proti odloku obč. zastopa je torej vedno pravočasno vložena, in politične oblasti morajo o teh pritožbah vedno meritorno razpravljati. — V tem smislu je tudi upravno sodišče že opetovano razsodilo. —

Proti razsodbi okrajnega glavarstva gre pritožba na deželno vlado; proti razsodbi deželne vlade pa na ministerstvo za notranje zadeve. — Vendar ministerstvo za notranje zadeve ni vsakdar zadnja inštanca v domovinskih zadevah. V enem slučaju je namreč celo razsodba deželne vlade — končna in se iste upravnim potem ne more več izpodbijati. — Kadar namreč deželna vlada soglasno razsodi z okrajnim glavarstvom, potem je izključena pritožba na ministerstvo za notranje zadeve (§. 41. dom. zakona iz leta 1863.).

Pritožbo proti razsodbi okrajnega glavarstva se mora vložiti tekom 14 dni, pritožbo proti razsodbi deželne vlade pa tekom štirih tednov. V obeh slučajih se šteje prizivni rok od dneva naprej, ki sledi dnevu vročitve izpodbijane razsodbe.

Pritožbo je vložiti pri oni politični oblasti, ki je v prvi inštanici razsodila.

Proti razsodbam, ki so v upravnem postopanju končne, pa je dovoljena le še pritožba na upravno sodišče.

Da so pritožbe v zadevi obveznega sprejema koleka proste, omenili smo že ob koncu poprejšnjega odstavka. —

VII.

Pravne posledice sprejema v domovinsko zvezo.

Kdor je bil na podlagi domovinskega zakona z dne 5. XII. 1896. sprejet v domovinsko zvezo kake občine, zadobi v tej občini domovinsko pravico ter s tem vse one udobnosti in predprave, ki so z domovinstvom zvezane. —

Te udobnosti in pravice so:

1. Pravica do nemotenega bivanja v občini in
2. Pravica do ubožnega oskrbovanja v slučaju obuboženja.

Ti pravici obdrži domačinec v svoji novi domovinski občini dotlej, dokler ne zadobi domovinstva v kaki drugi občini.

Te pravice so v tako tesni zvezi z pojmom domovinstva, da si domovinstva brez teh pravic sploh niti misliti ne moremo.

Domovinstvo brez teh pravic, ali le z omejenimi pravicami — ne bi bilo več domovinstvo, temveč le nekaj nestvor.

Če določa novi domovinski zakon, da mora občina priznati domovinsko pravico vsakemu, ki je izpolnil vse pogoje, navedene v §. 2., potem gotovo zahteva, da mora občina priznati svojemu novemu članu tudi vse pravice, ki tvorijo bistvo „domovinske pravice“. — Brez teh pravic bi bil sprejem v domovinsko zvezo brezpomemben in nesmiseln. —

Domovinski zakon to tudi še izrecno povdarja v svojem §. 8., ki pravi, da sprejem v domovinsko zvezo ne sme biti omejen po kakem pogoju, ki bi bil kvaren posledicam domovinske pravice. — Vsaka taka omejitev bi bila ničeva.

Vrhutega pa še določa, da sprejem v domovinsko zvezo ne sme biti omejen na kak določen čas. Vsaka časovna omejitev domovinstva je izključena.

Domovinstvo se mora opravičencu priznati brez-pogojno in neomejeno.

Kdor je bil toraj sprejet v domovinsko zvezo kake občine, obdrži v njej domovinsko pravico dotlej, dokler je ne zadobi postavnim potom v kaki drugi občini.

Druga posledica sprejema v domovinsko zvezo je, da zgubi sprejeti domovinsko pravico v svoji dosedanji domovinski občini, kajti nihče ne more imeti hkrati domovinsko pravico v dveh občinah (§ 2. dom. zakona z dne 3./XII. 1863.)

Poleg opravičenca, ki je bil sprejet v domovinsko zvezo, zadobe novo domovinsko pravico tudi vse one osebe, ki izvajajo svoje domovinstvo od opravičenca — in to je tretja važna posledica sprejema v domovinsko zvezo.

Katere osebe zadobe novo domovinstvo potom sprejetja opravičenca, določata §§ 11. in 12. domovinskega zakona z dne 3./XII. 1863. — O tem vprašanju smo razpravljali v II. poglavju — tu le na kratko ponovimo sledeče:

Poleg opravičenca zadobi novo domovinstvo njegova zakonska žena, če ni sodnijsko ločena, nadalje njegovi zakonski in pozakonjeni otroci v slučaju, če niso samopravni (§. 11.). —

Če je bila sprejeta v domovinsko zvezo nezakonska mati, potem zadobe novo domovinstvo le njeni nezakonski otroci, toda tudi ti le v slučaju, če še niso samopravni.

Vse te osebe zadobe same ob sebi novo domovinstvo, ker to zakon izrecno določa. Tem osebam torej občina ne sme odrekati domovinstva in bi bila vsaka tej določbi nasprotujoča omejitev ali izključitev protizakonita in ničeva.

To so vobče posledice sprejema v domovinsko zvezo.

Odgovoriti pa moramo sedaj še na vprašanje, s katerim dnevom stopijo v veljavo te posledice, s katerim dnevom zadobi sprejeti domovinsko pravico v novi občini.

Ali je tu merodajen dan sklepa občinskega zastopa, da se prizna opravičencu domovinska pravica, ali dan, s katerim se je prijavila zahteva po obveznem sprejemu v domovinsko zvezo, ali morebiti kateri drugi dan?

Še danes je prav razširjeno mnenje, da zadobi opravičenec novo domovinsko pravico z onim dnevom, s katerim je občinski zastop v svoji seji priznal opravičencu domovinsko pravico — in to se zdi na prvi pogled edino pravilno. — Vendar je v novem času upravno sodišče opetovano razsodilo, da sklep obč. za-

stopa nima tega pomena, temveč da zadobi priznana domovinska pravica veljavo z dnem, ko se je prijavila zahteva po obveznem sprejemu v domovinsko zvezo.

Priznalnemu sklepu občinskega zastopa, toraj upravno sodišče ne priznava učinkujočega pomena, njemu je ta sklep le formalen akt. — Sklep občinskega zastopa ima le namen preiskati in ugotoviti, je li je prošnjik, ki je vložil prošnjo za obvezen sprejem v domovinsko zvezo, v resnici tudi izpolnil vse pogoje, ki jih zahteva § 2. dom. zakona. Istotako je datirati posledice priznane domovinske pravice na dan prijave, če je občinski zastop prošnjo opravičenca zavrzel, politična oblast pa pravoveljavno razsodila, da je opravičenec izpolnil vse v § 2. navedene pogoje ter je radi tega zadobil pravico do obveznega sprejema.

Res je sicer, da brez izrecnega sprejema ne more nihče zadobiti domovinske pravice. Toda ta izrecni sprejem v resnici nima drugega pomena, kakor mu ga pripisuje upravno sodišče, če pomislimo, da občinski zastop sprejema v domovinsko zvezo ne more in ne sme odreči onemu, ki je izpolnil vse pogoje, navedene v §. 2. domovinskega zakona iz leta 1896. — Če toraj občinski zastop ne more in ne sme odreči sprejema, potem je njegov priznalni sklep v resnici le zgolj formalnega značaja. Svojim sklepom občinski zastop le ugotovi, da je prošnjik v resnici priposestvoval pravico do obveznega sprejema v domovinsko zvezo in da je prijavljena pravica v resnici pravno veljavna.

Ker je toraj priznalni sklep, odnosno tudi razsodba prizivne inštanice le zgolj formalnega značaja, je povsem opravičeno, da se raztegne posledice priznane domovinske pravice na dan prijave. —

Če je recimo Anton Rode dne 1./II. 1903. vložil prošnjo za obvezen sprejem v domovinsko zvezo, občinski zastop pa mu je še le v seji dne 24./IV. 1903. priznal domovinsko pravico, potem je zadobila priznana domovinska pravica veljavo z 1./II. 1903. in ta dan je merodajen za nastop vseh pravnih posledic, ki izvirajo iz domovinstva. —

Ob sklepu tega poglavja pa moramo še opozoriti na določbo II. odstavka §. 3. domovinskega zakona in to tembolj, ker županstva še vedno ne postopajo v smislu te določbe, podcenjujoč njeno važnost.

Ta določba slove:

„Vsaka občina, ki je koga na podlagi § 1. ali 2. sprejela v domovinsko zvezo, je dolžna obvestiti o tem dosedanjo domovinsko občino.“

O vsakem sprejemu se mora obvestiti dosedanja domovinska občina* ne oziraje se na to, ali je prošnjo za obvezen sprejem vložil opravičenec ali kdo drugi.

* Vzorec za to obvestilo:

Ž u p a n s t v u

Podpisano županstvo naznanja, da je bil tjakaj pristojni Anton Koder na podlagi § 2. in 3. zakona z dne 3./II. 1896. drž. zbk. str. 222. sprejet v domovinsko zvezo občine

V slučaju, da je bil Anton Koder že kaznovan, se izvoli semkaj vposlati seznam vseh kaznij. —

Ž u p a n s t v o dne Podpis.

Važno je to obvestilo za dosedanje domovinske občine pred vsem radi tega, ker pomeni za njo sprejem njenega člana v novo domovinsko zvezo eminentno razbremenitev. Vse one težke naloge, ki jih je dosedaj imela napram svojemu domačincu — pridejo sedaj na novo občino in radi tega je v njenem interesu, da kolikor možno hitro izve, da se je to zgodilo. —

S tem končamo!

Če se nam je posrečilo raztolmačiti bistvo novega domovinskega zakona z dne 3./XII. 1896. drž. zakona str. 222 ter s tem vsaj nekoliko olajšali občinam naporno delo, ki mu ga nalaga ta zakon — potem je pričujoča razpravica dosegla svoj namen.

Kako naj postopajo občine za časa živinske kužne bolezni.

(Nadaljevanje.)

Radi smrkavosti sumljivi konji, pri kateterih se še ne da za sigurno sklepati, da so našli kugo, ostanejo dva meseca v kontumacu, ter jih v tej dobi vsake 14 dni pregleda uradni živinozdravnik. Izvzemši v mestih se lahko po dovoljenju politične oblasti rabijo za delo, a le pod pogojem, da se zabrani vsaka dotika z drugimi konji, da se ne postavljajo v ptuje hleve in ne gonijo na skupna napajališča.

Pasja steklina se je v poedinih slučajih pojavljala v minulih letih skoraj v vseh krajih Kranjske. Znaki te kužne bolezni so se že stokrat popisovali v poljudnih podukih tako, da se lahko omejujem na navajanja nekaterih zakonskih predpisov, veljavnih v slučaju, da je stekel pes ugriznil človeka. Taki slučajji se imajo nemudoma prijaviti okrajnemu glavarstvu, ki bo potrebno ukrenilo, da se dotični pošlje v svrhu zdravljenja na Pasteurjev zavod na Dunaju. Nevarna je vsaka, tudi komaj vidna rana, posebno pa v bližini možganov t. j. v licu. Rana se večkrat hito zaceli, a kljub temu je strupena krv ostala v telesu in človek oboli, kadar je pa enkrat obolel, potem tudi gotovo ne okreva več, sigurna mu je mučna smrt. Škodo, ki jo je povzročil stekel pes, trpi njegov lastnik, toraj bo vsak lastnik psa storil prav, ako takoj v začetku ukrene potrebno, če opaža pri svoji živali kak sumljiv znak. Tudi druge živali je treba čuvati pred popadi steklih psov, ravno zadnja leta so bili pogosto ogriznjeni konji in goveda, vse te živali so se seveda pobile in ker meso ni porabno, trpeli so lastniki znatno škodo.

Vprašanja in odgovori.

15. Vprašanje. G. A. Sojer obč. tajnik Novavas pri Rakeku.

N. N. ima v zakupu občinski lov občine B. Ta si je pridobil z oblastvenim dovoljenjem strup (Strychnin) ter ga izročil v svrhu zastrupljenja lesic svojemu zapriseženemu lovcu, ki poklada zastrupljeno meso in enake stvari na različne kraje.

1. Kako daleč od hiše, oziroma od vasi sme lovec pokladati take zastrupljene stvari?

2. Ali sme take zastrupljene stvari lovec pustiti ležati kolikor časa hoče, ali mora v mraku pokladati in zjutraj zopet pobrati, da se čez dan ne prigodi kaka škoda ali nesreča?

3. Ali je dolžan zakupnik lova sam ali njegov lovec naznaniti županu, da poklada strup, da župan potem običajno to razglasi, da se morejo ljudje škode ali nesreče varovati?

4. Ali je dolžan zakupnik lova ali lovec sam povrniti škodo, ako kaka žival, n. pr. pes, od položenega strupa pogine?

5. Koliko daleč od hiše ali vasi sme ustreliti zakupnik lova ali njegov lovec tujega psa, ki je brez nadzorstva svojega gospodarja?

Odgovor:

Po obstoječih veljavnih zakonih ni prepovedano uporabljati strup za pokončevanje roparskih in škodljivih živali. Razume pa se, da je pri porabi strupa treba uveljaviti vse varnostne naredbe, da ne more biti kake nevarnosti za človeka ali koristne živali. Ne sme se toraj polagati strupa v bližini človeških bivališč, na polju in travnikih, ob potih in stezah, pač pa se sme to zgoditi v oddaljenih, samotnih krajih s potrebno pazljivostjo in je vsakako treba to naznaniti gospodarju zemljišča. Natančnejših določb o polaganju strupa v svrhu pokončevanja škodljivih živali ne navaja zakon. Za dobavo strupa je prositi pri okrajnem glavarstvu, ki o dovoljenju obvešča županstva in ta so dolžna glede varnosti občanov in njihove lastnine potrebno ukreniti.

Dvomimo, da bi bil dolžan zakupnik lova povrniti škodo, ki je nastala po položenem strupu, če je preje izpolnil vse pogoje glede varnosti, a priporočamo, da zahtevate vendar povrnitev škode in se v tem oziru obrnete do okrajnega glavarstva.

Lastnik lova ali njegovi lovci smejo streljati pse, loveče v gozdu ali na polju. Po tem besedilu lovskega patenta se sme toraj ustreliti psa, ki se ga zasači lovečega v gozdu ali na polju. Kako daleč je to od hiše ali vasi, ni pri tem merodajno.

16. Vprašanje. Županstvo v Sežani.

Ali je od deželnega odbora predpisana kaka glavna knjiga za občinsko gospodarstvo? Kje se dobi, in mi li morete kako pripravno priporočiti?

Odgovor:

Ni nam znano, da bi bila razun dnevnikov predpisana kaka glavna knjiga za občinsko gospodarstvo. Nekateri občine so same vvedle knjigovodstvo za svoje denarno poslovanje. V zalogi najbrže ni take glavne knjige, kakor si jo želite. Poskrbeti pa hočemo obširnejšo razpravo in navodilo za občinsko knjigovodstvo v tem listu.

17. Vprašanje. G. M. K v R.

Cesarski patent z dne 7./III. 1849. se glasi, da se odpravi lovska pravica na tujem zemljišču in da se razdeli letni čisti dohodek občinskega lova koncem leta med vse zemljiške posestnike. Pri nas pa ima knez po naših gozdnih delih vedno lov, ne da bi ga dobil potom dražbe v najem, ali da bi nas na kak drug način odškodoval. Skupnega nam pripadajočega gozda je dovelj, t. j. nad 200 oralov, tako da bi ta lov nam pripadal po zgoraj omenjenem patentu. Za to vprašam:

Kje pričeti in kako se more ta krivica poravnati? Do katere oblasti naj se obrnemo?

Odgovor:

Opozarjamo Vas predvsem na pojasnila k lovskeemu patentu (ukaz notranjega ministrstva z dne 31./VII. in 10./IX. 1849.). V tej zadevi se obrnite z dobro utemeljeno vlogo na okrajno glavarstvo. Vlogi priložite naris iz katastralne

mape (dobi se pri c. kr. zemljemercu) in posestni list (dobi se pri davčnem uradu) glede zemljišča, za koje zahtevate lov-ske pravice. Odgovor prijavitelju nam, da Vam nasvetujemo nadaljne korake.

18. Vprašanje. Ž. I.

1. Ali sme župan obenem biti začasni obč. tajnik, ne da bi s tem zgubil pravico voliti in voljen biti.

2. Ali sme kurator, ki je postavljen blazni neomoženi prej samoupravni ženski osebi, voliti za njo brez pooblastila, ki ga blazna ženska ne more podpisati, ali zadostuje le odlok sodišča, s kojim je bil za kuratorja imenovan?

3. Ali sme oni, ki ima sicer volilno pravico, a je bil v zadnjem času v kazenski preiskavi radi hudodelstva, in še sedaj ni znano, je li državno pravdnništvo od nadaljnega preganjanja odstopilo, voliti; ali je morda s pismenim odlokom treba dokazati, da je prost?

4. Ali ima pravico s pooblastilom voliti za samoupravno neomoženo žensko osebo tudi oni, ki sicer ni izključen od volilne pravice, a ne biva v tej občini in tudi davka ne plačuje?

5. Ali voli predsednik in člani volilne komisije tudi za pooblaščenca najprej v dotičnem razredu?

6. Ali mora imeti mož, ki voli za svojo ženo, tudi pooblastilo?

Odgovor:

1. Da.

2. Zadostuje le sodnijsko izkazilo, ker nesamovlastni sploh ne morejo podpisavati pooblastil.

3. V kazenski preiskavi se nahajajoči volilec sme voliti in izvoljen biti. (Odločba upravnega sodišča z dne 14./II. 1894. št. 641.)

4. Da.

5. O tem občinski red natančneje ne določa, lahko toraj to volilna komisija sama sklene.

6. Ne.

19. Vprašanje. Št. 101.

Odgovor:

Odločba upravnega sodišča z dne 6./VII. 1904. št. 7353 s katero se priznava tudi učiteljicam prednostna volilna pravica, je izdana za nek slučaj na Češkem. Mero-dajna pa je nedvomno tudi za druge kronovine, ker se je namreč v tem slučaju izreklo upravno sodišče, da je pod splošnim nazivom »učitelj« umevati tudi učiteljice.

Za kraje so opravičeni voliti krajni načelniki (pod-župani) ali njihovi namestniki. (Odl. upr. sod. 6./III. 1889. št. 902). Občina kot juridična oseba ni za volitev last-nega zastopstva opravičena. (Odl. up. sod. 30./XII. št. 3516). Vsak volilec ima samo en glas.

Veljavno je zadnje izdano pooblastilo.

V Ameriki živeči mož more za volilno pravico od sosesstva s svojo ženo izdati pooblastilo, ki pa mora biti legalizovano. (Odl. upr. sod. 18./III. 1891. št. 838.)

Važnejša določila občinskega reda.

O opravnem področju kmetske občine.

Opravilno področje kmetske občine je dvojno, namreč domače, to je lastno in izročeno.

V domače, t. j. v tisto področje, v katerem sme občina, držeč se danih državnih in deželnih zakonov, sama zase po svoji volji ravnati in gospodariti, spada sploh vse, kar se najprej tiče občinske koristi, ter se da v sami občini z njeno lastno močjo opraviti in iz-vršiti.

Potemtakem spada posebno semkaj: Da sme svo-bodno gospodariti z občinskim imetkom in z občin-skimi rečmi, mora skrbeti, da je človek in lastnina brez nevarnosti, mora skrbeti za dobre občinske ceste, pota, prostore in mostove, da se brez nevarnosti in težav hodi in vozi po cestah in vodah, in da se polja varu-jejo škode. — Skrbeti mora, da je dober živež na-prodaj, in paziti mora na sejme in trge, posebno pa na mero in vago. Skrbeti mora za zdravje svoje ob-čine, paziti na posle in delavce ter gledati, da se iz-polnuje zakon za posle.

Župan ima skrbeti, da se ne dela v občini pohuj-šanje, on daje ženitovanjske zglasnice, ima skrbeti za uboge in sirote in za občinske dobrodelne naprave. Mora paziti na zidanje in ogenj, in skrbeti, da se iz-polnuje stavbeni red, ter daje stavbena dovoljenja.

Župan ima po tistih pravilih, ki jih daje zakon, neko moč do srednjih šol, katere vzdržuje občina, in do ljudskih šol; on ima skrbeti, da se ljudske šole napravljajo, vzdržujejo in zakladajo. Župan naj skuša ljudi, ki se pravdajo med seboj, poravnati po možeh, izvoljenih od občine.

Župan sme iz prostih rok na dražbi prodajati pre-mičnine in v zakup dajati nepremičnine.

Država lahko iz višjih namenov po posameznih občinah nekatera opravila krajnega nadzorstva in re-darstva po zakonu izroči posebnim svojim ljudem.

Državni in po njih deželni zakoni odkazujejo iz-ročeno občinsko področje, t. j. da so občine dolžne po-magati pri tistih opravilih, ki se tičejo splošne državne uprave.

Področje občinskega odbora pa je, da v občin-skih rečeh sklepa in pregleduje, izvrševalne oblasti pa ves odbor skupaj nima. — Odbor se posvetuje in sklepa zastran občinskega gospodarstva, kadar se ima kaj zgo-diti z glavinškim imetjem ali posestvom, kadar se ima napraviti proračun obč. dohodkov in stroškov, ali se potrjujejo letni računi.

Občinski odbor mora starešinstvu dati toliko po-močnikov, kolikor mu jih je potreba za opravke doma-čega in prenešenega delokroga.

Listnica upravnistva.

Dalje so poslali naročnino: Sl. županstvo v Kranju; sl. županstvo Dole pri Idriji; sl. županstvo v Javorju, Gorenjsko; sl. županstvo Kaplja pri Komendi; sl. županstvo Črni vrh nad Idrijo; sl. županstvo na Dobrni pri Celju; g. Jožef Horvat, župan. Križovci, Štajersko; sl. županstvo Tomišelj; g. Pirnat B., obč. tajnik pri D. M. Polju; sl. županstvo Loka pri Zid. mostu.

Vprašanja in odgovori.

Naročnike, ki stavijo vprašanja in želijo, da se rešijo že v prvi številki, prosimo da pošljejo vprašanja do 1. oziroma 15. dne v mesecu, za ka-terim izide dotična številka.